

8.4.2009

Dnro 1674/4/07

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Harri Ojala

VANKILA EI SALLINUT KÄYTTÄÄ SISÄPOSTIAAN AIKAKAUSLEHTIEN LÄHETTÄMISEEN VANGILTA TOISELLE

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 14.5.2007 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kirjeessä Riihimäen vankilan ratkaisua olla sallimatta käyttöä vankilan sisäpostia aikakauslehtien lähettämiseen vangilta toiselle.

Kantelukirjoituksen mukaan kantelija oli lähettänyt vankilan toisella osastolla olevalle vankito-verilleen kirjekuoressa kirjeen ja aikakauslehden. Kirjekuoressa ollut lehti palautettiin kantelijalle ja siihen oli kirjoitettu viesti "Sisäposti vain kirjeille". Kantelija viittasi päätökseeni 13.4.2007, dnro 1621/4/05, jossa olin edellyttänyt vankiloita järjestämään vangeille mahdollisuuden käyttää sisäpostia keskinäisessä kirjeenvaihdossa vankilassa. Kantelija piti vankilan menettelyä lainvastaisena.

---

3 RATKAISU

3.1 Oikeusohjeita

Vankien kirjeenvaihdosta ja postilähetyksistä on säädetty vankeuslain 12 luvussa.

Vangilla on vankeuslain 1 §:n mukaan oikeus kirjeenvaihtoon. Vangille saapunut tai vangilta peräisin oleva suljettu kirje tai muu postilähetys saadaan tarkastaa läpivalaisemalla tai muulla vastaavalla tavalla sitä avaamatta sen tutkimiseksi, sisältääkö se 9 luvun 1 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettuja kiellettyjä aineita tai esineitä.

Vangille saapunut tai vangilta peräisin oleva kirje tai muu postilähetys saadaan avata ja sen sisältö tarkastaa lähetyksen sisältämää viestiä lukematta, jos lähetyksen muodosta tai koosta voidaan päätellä, että se sisältää muutakin kuin luottamuksellisen viestin, tai jos muutoin on perusteltua syytä epäillä, että se sisältää 1 momentissa tarkoitettuja kiellettyjä aineita tai esineitä. Tässä momentissa säädetyn estämättä saadaan suljetussa vankilassa olevalle vangille saapunut kirje tai muu postilähetys kuitenkin avata ja sen sisältö tarkastaa lähetyksen sisältämää viestiä lukematta sen selvittämiseksi, sisältääkö se mainitunlaisia aineita tai esineitä.

Jos tarkastuksen yhteydessä löydetään aineita tai esineitä, joita vangilla ei ole lupa pitää hallussaan, ne on otettava vankilassa säilytettäväksi. Rahavarat on merkittävä vangin tilille. Omaisuuden alkuperän laillisuutta epäiltäessä tehtävästä ilmoituksesta säädetään 19 luvun 1 §:ssä.

Vangin omaisuudesta ja tuloista säädetään vankeuslain 9 luvussa. Luvun 1 §:n mukaan vanki saa vankilassa pitää hallussaan kohtuullisen määrän henkilökohtaista omaisuutta. Suljetussa vankilassa vanki ei saa pitää hallussaan toiselta vangilta ilman vankeinhoitoviranomaisen lupaa saamaansa omaisuutta.

Suljetussa vankilassa vangin haltuun annetusta omaisuudesta on luvun 2 §:n 3 momentin mukaan tehtävä merkintä omaisuusluetteloon. Vangille on hänen pyynnöstään annettava kopio omaisuusluettelosta. Vangin hallusta voidaan ottaa pois sellainen ilman vankeinhoitoviranomaisen lupaa vastaanotettu omaisuus, joka on merkitty toisen vangin omaisuusluetteloon (4 mom.).

Perustellusta syystä vanki saa vankilan välityksellä toimittaa rahaa ja muita maksuvälineitä vankilan ulkopuolelle tai toiselle vangille.

Omaisuuden hallussapidosta päättää 9 luvun 9 §:n mukaan valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies.

Vankeuslain 9 luvun 10 §:n mukaan tarkemmat määräykset omaisuuden säilyttämisestä, hävittämisestä, hävittämisestä ja omaisuusluettelosta sekä toiminta- ja käyttörahan suorittamista jättämisestä antaa Rikosseuraamusvirasto.

Vankeuslain 11 luvun 6 §:n mukaan vangille on varattava tilaisuus hankkia omalla kustannuksellaan aikakauslehtiä ja kirjallisuutta. Aikakauslehtien ja kirjallisuuden hallussapidossa noudatetaan, mitä 9 luvun 1 §:ssä on säädetty.

Vankeuslakia ym. koskevan hallituksen esityksen (HE 263/2004) säännöstä (11 luvun 6 §) koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa (s. 174) todetaan muun muassa seuraavaa: Pykälään ehdotetaan nykyisen RTL 2 luvun 5 §:n 3 momentin säännöstä – – sanomalehtien seuraamisesta ja aikakauslehtien hankkimisesta. – – Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan säännöstä hallussapitoa koskevaan pykälään, jonka perusteella vangin hallussaan pitämien kirjallisuuden ja lehtien määrää voitaisiin rajoittaa. Tähänkin omaisuuteen sovellettaisiin vaatimusta kohtuullisesta määrästä. Muut 9 luvun 1 §:ssä tarkoitetut rajoitusperusteet tulisivat harvemmin sovellettaviksi.

3.2

Rikosseuraamusviraston lausunto

Rikosseuraamusvirasto toteaa lausunnossaan, että vankeusrangaistuksen suorittaminen ei vaikuta vankien oikeuksiin tehdä keskenään erilaisia oikeustoimia, eikä vankila voi estää vankia luovuttamasta tavaroidensa omistusoikeutta toiselle vangille. Suljetuissa laitoksissa vankien välisiin omaisuuden konkreettisiin luovuttamisiin tarvitaan kuitenkin vankeinhoitoviranomaisten lupa.

Lain sanamuotoja sen esityöt huomioon ottaen on Rikosseuraamusviraston mukaan osittain tulkinnanvaraista tarvitaanko lupa kaikkiin vankien välisiin omaisuuden luovutuksiin, vai vain sellaisiin, joista on tehtävä merkintä omaisuusluetteloon. Säännöksen tarkoitus on Rikosseuraamusviraston mukaan suojata heikompaa vankia ja estää painostukseen tai uhkailuun pe-

rustuvat omaisuuden siirrot. Tältä kannalta asiaa tarkasteltaessa ei liene estettä sille, ettei myös vankien välisiltä lehtien luovuttamisilta voitaisi edellyttää vankeinhoitoviranomaisten lupaa. Luvalla ei kuitenkaan ole viraston mukaan ratkaisevaa merkitystä sen kannalta, onko vankilalla velvollisuus toimittaa vangin pyynnöstä hänen lehtensä toiselle samassa vankilassa olevalle vangille.

Kantelu perustuu AOA:n päätöksessä (dnro 1621/4/05) otettuun tulkintaan vankien kirjeenvaihto-oikeudesta. Päätöksessä katsottiin, että vankilalla on velvollisuus toimittaa ns. sisäpostissa vankien toisilleen lähettämät kirjeet. Kantelussa on kyse siitä koskeeko kyseinen velvollisuus myös vankien toisilleen lähettämiä lehtiä.

Vankilan tehtävä nä on toteuttaa vankeuden täytäntöönpano siten, että täytäntöönpano on turvallista vangeille, henkilökunnalle ja yhteiskunnalle sekä estää mm. vankilarikollisuus. Erityisen tärkeänä on pidettävä sitä, että ns. heikompia vankeja suojellaan ja heille annetaan mahdollisuus suorittaa rangaistuksensa turvallisesti.

Riihimäen vankilan peruskorjauksen yhteydessä toteutetun osastoinnin tarkoituksena on ollut vähentää vankien välistä kanssakäymistä osastolta toiselle. Tällä on haluttu rajoittaa rikollisjärjestöjen verkostoitumista, uusien jäsenten värväämistä, velanperintää, rikollisten toimeksiantojen antamista ja ennen kaikkea taata rauhallisen ja turvallisen vankeusrangaistuksen suorittamismahdollisuus vangeille.

Selvityksestä ilmenee, että molemmat kantelijat kuuluvat järjestyneisiin rikollisryhmiin ja että heidät on sijoitettu suljetulle osastolle (C-2), jossa vankien välistä kanssakäymistä pidetään mahdollisimman vähäisenä. Selvityksen mukaan lehtien luovuttaminen osastolta toiselle aiheuttaa turvallisuusongelman, koska esim. piiloviestien tarkastaminen ja valvominen on erittäin vaikeaa. Suljetullakin osastolla on tapauskohtaisen harkinnan perusteella sallittu lehtien luovuttaminen, mutta niiden osastolta toiselle luovuttamisen on katsottu vaarantavan turvallisuutta mitätöimällä osastoinnilla tavoiteltavat hyödyt.

Johtajalta saadun tiedon mukaan Riihimäen vankilassa toimitetaan päivittäin n. 10–15 viestiä sisäpostina. Valtaosa kyseisistä viesteistä kulkee C-osastojen vankien välillä tai siten, että ainakin toinen osapuoli on sijoitettuna C-osastolle. Yhdessä viestissä on ollut viitteitä rikokseen yllyttämisestä virkavaltaa (poliisia) vastaan.

Vankien välisten kirjeiden ja muiden kirjallisten viestien toimittamisessa vankilan sisällä osastolta toiselle on aina riski vankilaturvallisuuden kannalta. Viestit liittyvät harvoin perhesuhteiden tai muiden vastaavien siviiliasioiden hoitamiseen. Riihimäen vankilassa ns. sisäpostissa toimitetuissa viesteissä on ollut pääasiassa kyse rikollisjärjestöjen sisäisestä yhteydenpidosta. Vankilalla ei ole oikeutta lukea avonaisiakaan viestejä ilman, että viestin lukemisen edellytysten arvioidaan täyttyvän ja että lukemisesta tehdään erillinen päätös. Vankiloilla on myös henkilökunnan osalta vain rajoitetut mahdollisuudet kirjeiden tarkastustoimintaan. Kirjeiden ja muiden viestien toimittamisesta ns. sisäpostina on epäedullinen vaikutus sekä vankien mahdollisuuksiin suorittaa rangaistusta turvallisesti että myös henkilökunnan turvallisuudelle.

On selvää, että lehtien tarkastaminen mahdollisten piiloviestien löytämiseksi vaatisi henkilökunnalta lisätyötä. Mikäli vankiloille asetettaisiin velvollisuus toimittaa ns. sisäpostina vankien toisilleen lähettämät lehdet, Rikosseuraamusvirasto ei pysty takaamaan sitä, että vankiloilla olisi riittävät henkilöstöresurssit niiden asianmukaiseen tarkastamiseen. On myös selvää, että asia aiheuttaisi joka tapauksessa sen, että niukkoja henkilöstöresursseja ei voitaisi suunnata keskeisimpiin tehtäviin.

Tavaroiden kuten esim. lehtien lähettämässä vangilta toiselle vangille ei ole kyse kirjeenvaihto-oikeudesta tai muuten lailla suojatusta perusoikeudesta. Turvallisuusasiat on siten seikka, joka voidaan ja tuleekin ensisijaisena seikkana ottaa huomioon ratkaistaessa sitä kuljetetaan vankien toisilleen lähettämiä lehtiä ns. sisäpostina.

Vankilan selvityksen perusteella ei ole aihetta epäillä, että vankien väliset lehtien luovuttamiset erityisesti osastolta toiselle eivät voisi aiheuttaa turvallisuusongelmia ja -riskejä. Säännökset eivät estä sitä, että vankila ei voisi suostua vangin pyyntöön lehden toimittamiseen toiselle vangille ja joissain tilanteissa pyyntöön suostuminen voi hyvinkin olla perusteltua. Selvityksestä ilmenee, että näin on myös menetelty. Säännöksiä ei voida kuitenkaan tulkita siten, että vankilalla olisi lähtökohtaisesti velvollisuus toimittaa vangin pyynnöstä hänen lehtensä toiselle vangille.

3.3

Riihimäen vankilan selvitys

Vankilanjohtajan mukaan lehdet ovat vangin henkilökohtaista omaisuutta. Sillä, että lehteä ei ole merkitty vangin omaisuusluetteloon ei ole hänen mukaansa merkitystä. Vanki ei voi kiertää luovutussääntöä lähettämällä omaisuutta postin kautta.

Johtaja viittaa vankilan käytäntöön, jonka mukaan samalla osastolla olevien vankien väliseen lehtien luovutukseen on eräillä osastoilla annettu lupa. Vankilan peruskorjauksen yhteydessä toteutetun osastoinnin tarkoituksena on ollut vähentää vankien kanssakäymistä osastolta toiselle. Osastoinnilla on haluttu rajoittaa rikollisjärjestöjen verkostoitumista, uusien jäsenten värväämistä, velan perintää, rikollisten toimeksiantojen antamista ja ennen kaikkea taata rauhallisen ja turvallisen vankeusrangaistuksen suorittamismahdollisuus vangeille.

Johtajan mukaan kantelija kuuluu nimeltä mainittuun järjestäytyneeseen rikollisryhmään, ja hänet on sijoitettu vankilan suljetulle osastolle turvallisuusperusteilla. Kyseisellä osastolla vankien välistä kanssakäymistä pidetään mahdollisimman vähäisenä. Kyseessä olevan laatua olevan omaisuuden luovuttaminen vankien välillä aiheuttaa osastolla myös selvityksestä ilmenevän turvallisuusongelman.

3.4

Kannanotto

Olen päätöksessäni 13.4.2007 dnro 1621/4/05 arvioinut vankilan velvollisuutta toimittaa ns. sisäpostina vankien välisiä kirjeitä. Totesin muun muassa seuraavaa.

Vapauden menetys ei vaikuta henkilön perustuslakiin pohjautuvaan oikeuteen lähettää luottamuksellisia viestejä. Tämä oikeus on nyt vahvistettu myös vankeuslain 12 luvun 1 §:ssä, jonka 1 momentin mukaan vangilla on oikeus kirjeenvaihtoon. Kirjeenvaihto-oikeuteen voidaan lailla säätää rajoituksia. Laissa ei ole asetettu samassa vankilassa olevien vankien oikeutta keskinäiseen kirjeenvaihtoon eri asemaan vangin muuhun kirjeenvaihto-oikeuteen nähden. Vangilla on siten oikeus kirjeenvaihtoon myös vankitovereidensa kanssa.

Pidän selvänä, että postilaitoksen käyttämisen edellyttäminen viivästyttää kirjeiden kulkua ja aiheuttaa vangille kustannuksia verrattuna siihen, että kirjeet kuljetettaisiin sisäpostina. Katsonkin, että sisäpostin käytön epääminen vaikeuttaa vangeille kuuluvaa kirjeenvaihto-oikeutta, vaikka ei ainaakaan yleensä suoranaisesti sitä estä. Vankien alhainen tulotaso huomioon ottaen postimaksun maksamisen edellyttäminen saattaa kuitenkin ääritapauksissa rajoittaa vangin kirjeenvaihto-oikeutta. Myös postilaitoksen kautta lähettamisestä aiheutuva viive kirjeiden kulussa voi merkitä tosiasiallista rajoitusta kirjeenvaihto-oikeuteen.

Perustuslain 21 §:n mukaan hyvän hallinnon takeet turvataan lailla. Hallintolain 6 §:n mukaan viranomaisen on käytettävä toimivaltaansa yksinomaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on myös oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. – – Vankeuslain 3 §:n mukaan vankeuden täytäntöönpano ei saa aiheuttaa vangin oikeuksiin eikä olosuhteisiin muita rajoituksia kuin niitä, joista säädetään lailla tai jotka välttämättä seuraavat itse rangaistuksesta. Vankeuslain 6 §:n mukaan vankeinhoitolaitoksen virkamiehen on suoritettava virkatehtävänsä puuttumatta enempää kenenkään oikeuksiin ja aiheuttamatta suurempaa haittaa kuin on välttämättömyyttä ja puolustettavaa tehtävän suorittamiseksi.

Edellä mainitut säännökset huomioon ottaen sisäpostin käytön epäämiseksi tulee olla esitettävissä hyväksyttäviä perusteita. Kirjeenvaihto-oikeutta ei saa perusteettomasti vaikeuttaa, vaan vankeinhoitoviranomaiset voivat käyttää toimivaltaansa vain sellaiseen tarkoitukseen, johon se on lain mukaan tarkoitettu käytettäväksi. Jos sisäpostin käytön epäämiseksi on esitettävissä hyväksyttäviä perusteita, menettelyn on vielä oltava asianmukaista, tarpeellista ja oikein mitoitettua sen tavoitteen kannalta, johon sillä pyritään – –.

Vankilan osastoinnista ja vankien osastoille sijoittamisesta on säädetty vankeuslain 5 luvussa. Osastoinnin tavoitteena on muun muassa vankilan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen, vankien ja muiden henkilöiden turvallisuuden takaaminen sekä rikollisen toiminnan estäminen. Täytäntöönpanon turvallisuus ja rikollisen toiminnan estäminen ovat vankeuslain mukaan myös rangaistuksen täytäntöönpanoa kokonaisuudessaan koskevia tavoitteita (vankeuslain 1 luku 2 ja 3 §). Vankeja on myös valvottava siten kuin vankilan järjestys, vankilassa pitämisen varmuus, vankien ja muiden henkilöiden turvallisuus sekä karkaamisen tai avolaitoksesta luvatta poistumisen ja rikoksen estäminen edellyttävät (vankeuslain 16 luvun 1 §).

Turvallisuuden ylläpitäminen on vankeinhoitolaitoksen virkamiesten velvollisuus. Toisaalta myös vangin perusoikeuksien rajoittaminen edellyttää, että rajoituksista säädetään lailla. Siitä, millä tavoin kirjeenvaihto-oikeuteen muun muassa vankilan järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi voidaan puuttua, onkin säädetty – – vankeuslain 12 luvussa. Sisäpostin käytön epäämiseksi pyritään turvallisuuden nimissä hidastamaan ja vaikeuttamaan vankien välistä tiedonkulkua. Samalla tällä menettelyllä hidastetaan ja vaikeutetaan vangille nimenomaisesti laissa turvattu kirjeenvaihto-oikeuden käyttäminen. Kun kirjeenvaihdon mahdollisiin turvallisuusriskeihin voidaan puuttua vain lailla säädettyillä keinoilla ja edellytyksillä, vankeinhoitoviranomaisia velvoitetaan yleiseen turvallisuuden ylläpitämistavoitteeseen vedoten ei voida asettaa lisärajoituksia kirjeenvaihto-oikeudelle tai muutoin vaikeuttaa sen käyttämistä. Näin ollen en pidä turvallisuusseikkoihin vetoamista hyväksyttävänä perusteena postilaitoksen käytön edellyttämiselle.

Sinänsä olen Rikosseuraamusviraston kanssa samaa mieltä siitä, että sisäpostinakin kulkevien kirjeiden tarkastaminen on turvallisuuden ylläpitämiseksi tärkeää. – –

Rikosseuraamusvirasto on katsonut lausunnossaan vielä, että vankilalla ei ole velvollisuutta toimittaa laitoksen sisäisessä postissa vankien välisiä kirjeitä.

Olen kohdassa 3.3.1 todennut, että sisäpostin käytön epäämiseksi tulee olla hyväksyttävät perusteet ja että menettelyn tulee olla asianmukaista, tarpeellista ja oikein mitoitettua sen tavoitteen kannalta, johon sillä pyritään. Kuten kohdissa 3.3.2 ja 3.3.3 on tarkemmin perusteltu, en pidä Rikosseuraamusviraston esittämiä valvontatoimivaltaan ja turvallisuuteen liittyviä seikkoja hyväksyttävänä perusteina sisäpostin käytön epäämiseksi.

Kantelija lähtee siitä, että kyse on vankilan menettelystä, jolla puututaan lainvastaisesti sisäpostina tapahtuvaan kirjeenvaihtoon. Kantelija on oheistamassaan vankilan johtajalle osoittamassaan kirjeessä viitannut myös siihen, että vanki voi omalla kustannuksellaan tilata lehtiä siviilistä ja vapaasti luovuttaa niitä vankitovereilleen.

Vankilan ja Rikosseuraamusviraston näkemyksen mukaan kyseessä on omaisuuden luovutus, johon vanki on oikeutettu vain vankeinhoitoviranomaisen luvalla. Vankeinhoitoviranomaisten mukaan sillä ei ole merkitystä miten omaisuuden luovutus tapahtuu. Asiassa ei siten Vankein-

hoitoviranomaisten näkemyksen mukaan ole kyse puuttumisesta vangin kirjeenvaihto-oikeuteen.

Omasta puolestani totean, että kantelussa tarkoitetun omaisuuden (aikakauslehti) hankkimisesta on säädetty vankeuslain 11 luvun 6 §:ssä siten, että vanki voi niitä hankkia omalla kustannuksellaan. Aikakauslehtien määrää saadaan vankeuslain 9 luvun 1 §:n nojalla rajoittaa siten, että määrä on kohtuullinen.

Tältä osin kysymys sivuaa myös perustuslain 12 §:ssä turvattua sananvapautta. Sananvapauden sisältyy oikeus ilmaista, julkistaa ja vastaanottaa tietoja, mielipiteitä ja muita viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Tarkempia säännöksiä sananvapauden käyttämisestä annetaan lailla.

Vankila on kieltäytynyt toimittamasta vangin "omaisuutta" toiselle vangille, perustellen sitä vankilaturvallisuus- ja rikostorjuntasyillä.

Omaisuuden luovuttamisen osalta ei laissa ole säädetty kriteerejä. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että vankilaviranomaiset voisivat vapaasti harkita luvan antamista tai sen epäämistä. Omaisuuden luovutuksiin voidaan nähdäkseni ainakin yksittäistapauksissa puuttua nimenomaan lausunnossa ja selvityksessä esitetyillä heikomman vangin turvaamiseen ja rikostorjuntaan liittyvillä perusteilla. Tässä näyttäisi kuitenkin painottuvan enemmänkin se, että vankilaviranomaisten mukaan aikakauslehtien toiselle vangille luovuttamisiin liittyy riski siitä, että lehtien välityksellä vangit voivat viestittää toisilleen vankilaturvallisuutta vaarantavaa tietoa ja siten mitätöidä osastointijärjestelyillä tavoiteltavat hyödyt. Kysymys on siten itse asiassa myös vankien väliseen viestintään puuttumisesta. Olen edellä siteeratussa päätöksessäni arvioinut vankilaturvallisuuden ja rikostorjuntasyiden perusteltavuutta sille, että vankien väliselle kirjeenvaihdolle edellytettiin postilaitoksen käyttämistä.

Asiaa on mielestäni kuitenkin tässä arvioitava ensisijaisesti toisesta näkökulmasta, nimittäin omaisuuden luovuttamisena. Viestien lähettäminen vankien välillä ei edellytä vankeinhoitoviranomaisten lupaa. Kirjeenvaihdon tarkastamisesta on säädetty erikseen. Sen sijaan omaisuuden luovuttaminen toiselle vangille edellyttää, että toinen vanki saa vankeinhoitoviranomaisen luvan tämän omaisuuden hallussapitoon. Se, että omaisuus, jonka luovuttamisesta tässä on kyse (aikakauslehti), sivuaa perustuslaissa turvattua sananvapauden piiriä, nostaa kuitenkin luvan epäämisen kynnyistä. En pidä ratkaisevana sitä, onko kyse omaisuudesta, joka on merkitty omaisuusluetteloon vai ei.

Aikakauslehtien ja kirjallisuuden hallussapitoa voidaan rajoittaa siten, että lehtien määrä on kohtuullinen. Asiassa ei ole puututtu vangin oikeuteen itse hankkia omalla kustannuksellaan lehtiä tai kirjallisuutta. Mikäli vangille annetaan lupa luovuttaa lehti toisella (suljetulla) osastolla olevalle vangille – mikä näyttää selvityksen mukaan olevan myös mahdollista, tosin käytännössä siihen on ilmeisesti suostuttu vain samalla osastolla sijoitettujen välillä – seuraa siitä, että kyseessä oleva lehti toimitetaan, kuten viestitkin, henkilökunnan välityksellä. Se, että vankila on osastoitu, ei näkemykseni mukaan voi merkitä sitä, että vankeuslain 9 luvun 1 §:n säännöksestä ilmenevä mahdollisuus luovuttaa (ottaa vastaan) omaisuutta toiselle vangille (vangilta), menettäisi merkityksensä.

3.5

Kirjeen tarkastaminen

Vangille saapunut tai vangilta peräisin oleva suljettu kirje tai muu postilähetys saadaan avata ja sen sisältö tarkastaa lähetyksen sisältämää viestiä lukematta, jos lähetyksen muodosta tai koosta voidaan päätellä, että se sisältää muutakin kuin luottamuksellisen viestin tai jos muutoin on perusteltua syytä epäillä, että se sisältää [vankeuslain 9 luvun 1 §:n 1 tai 2 momentissa] tarkoitettuja kiellettyjä aineita tai esineitä. Tässä momentissa säädetyn estämättä saadaan suljetussa vankilassa olevalle vangille saapuva kirje tai muu postilähetys kuitenkin avata ja sen sisältö tarkastaa lähetyksen sisältämää lukematta sen selvittämiseksi, sisältääkö se mainittunlaisia aineita tai esineitä. Jos tarkastuksen yhteydessä löydetään aineita tai esineitä, joita vangilla ei ole lupa pitää halussaan, ne on otettava vankilassa säilytettäväksi (vankeuslain 12 luvun 1 §:n 2 ja 3 mom.).

Totean, että sisäpostin yhteydessä lähetyksen tarkastamistoimivaltuuksia voidaan arvioida sekä lähtevän että saapuvan postin näkökulmasta.

Kantelijan lähettämän myös viestin sisältäneen kirjekuoren avaaminen ja kirjekuoreen laitettun lehden palauttaminen lähettäneelle vangille (vankilassa säilyttämisen sijasta) ei anna minulle tässä yhteydessä aihetta toimenpiteisiin, koska asiassa ei ollut annettu vankeinhoitoviranomaisen lupaa toisen vangin omaisuuden hallussapitoon.

Toinen asia on, että ainakin vangin pyytäessä vankeinhoitoviranomaisen tulee harkita luvan myöntämistä ja ottaa tässä harkinnassaan huomioon muun muassa edellä viittaamaani sananvapautteen liittyvät näkökohdat.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä esitetyt käsitykseni Riihimäen vankilan tietoon. Lähetän jäljennöksen päätöksestäni myös Rikosseuraamusviraston ja Etelä-Suomen aluevankilan tietoon.